

تاریخ نشر در انترنیت:

سوم ماه سپتامبر سال میلادی 2011

وزن شعر و ترانه

درس نهم

لینک در سهای گذشته

لینک در سهای اول تا هشتم انجمن وزن شعر و ترانه	
http://www.taraqi.eu/Wazne%20Sher%20D1%20B1.pdf	درس اول بخش اول ←
http://www.taraqi.eu/Wazne%20Sher%20D1%20B2.pdf	درس اول بخش دوم ←
http://www.taraqi.eu/WazneSherD2.pdf	درس دوم ←
http://www.taraqi.eu/WazneSherD3.pdf	درس سوم ←
http://www.taraqi.eu/WazneSherD4.pdf	درس چهارم ←
http://www.taraqi.eu/WazneSherD5.pdf	درس پنجم ←
http://www.taraqi.eu/WazneSherD6.pdf	درس ششم ←
http://www.taraqi.eu/WazneSherD7.pdf	درس هفتم ←
http://www.taraqi.eu/WazneSherD8.pdf	درس هشتم ←

در درس هشتم 36 سلسله بی پایان ساختیم و گفتیم که از هر کدام میتوان چندین بحر یا وزن برای شعر و ترانه به دست آورد.

در این درس، نخستین سلسله را بررسی میکنیم

در جریان کار، اوزانی به دست می آیند که در فهرست های موجود اوزان عروضی حضور دارند، اما همچنان اوزانی به دست می آیند که در هیچ یک از فهرست های اوزان عروضی حضور ندارند.

گام نخست

سلسله شماره 1																		A
∞	...	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
		—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	
		دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	
از این سلسله بی پایان، هجاهای شماره 1 تا 16 را انتخاب می کنیم، یک وزن حاصل میشود																		

سلسله اول
وزن اول

نام عربی این وزن	تقطیع عروضی این وزن
رجز مخبون	مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن

				وزن اول				سلسله اول									
16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1		
—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U		
دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق		
یک نمونه																	
شاعر: امیر هوشنگ ابتهاج																	
در کوچه سار شب																	
<p>درین سرای بی کسی، کسی به در نمی زند / به دشت پُر ملال ما پرنده پر نمی زند یکی ز شب گرفتگان چراغ بر نمی کند / کسی به کوچه سار شب در سحر نمی زند نشسته ام در انتظار این غبار بی سوار / دریغ کز شبی چنین سپیده سر نمی زند گذر گهی ست پُر ستم که اندر او به غیر غم / یکی صلاهی آشنا به رهگذر نمی زند دل خراب من دگر خراب تر نمی شود / که خنجر غمت ازین خراب تر نمی زند چه چشم پاسخ است ازین دریچه های بسته ات ؟ / برو که هیچ کس ندا به گوش کر نمی زند نه سایه دارم و نه بر ، بیفکنندم و سزاست / اگر نه بر درخت تر کسی تبر نمی زند</p>																	
تقطیع میکنیم																	
16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1		
—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U		
دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق		
درین سرای بی کسی، کسی به در نمی زند																	
دَ	رین	سَ	رَا	یِ	بِی	کَ	سِی	کَ	سِی	بَ	دِر	نَ	مِی	زَ	نَد	1	1
به دشت پُر ملال ما، پرنده پر نمی زند																	
بَ	دَش	تِ	پُر	مَ	لَا	لِ	مَا	پَ	رِن	دَ	پُر	نَ	مِی	زَ	نَد	2	
یکی ز شب گرفتگان چراغ بر نمی کند																	
یِ	کِی	زِ	شَب	کِ	رَف	تَ	گَان	چَ	رَا	غَ	بِر	نَ	مِی	کَ	نَد	1	2
کسی به کوچه سار شب در سحر نمی زند																	
کَ	سِی	بَ	کُو	چَ	سَا	رِ	شَب	دَ	رِی	سَ	حِر	نَ	مِی	زَ	نَد	2	
نشسته ام در انتظار این غبار بی سوار																	
نِ	شِی	تَ	اَم	دَ	رِن	تَ	ظَا	رِ	اِیْن	غَ	بَا	رِ	بِی	سَ	وَار	1	3
دریغ کز شبی چنین سپیده سر نمی زند																	
دِ	رِی	غَ	کَز	شَ	بِی	چَ	نِیْن	سَ	پِی	دَ	سِر	نَ	مِی	زَ	نَد	2	
گذر گهی ست پُر ستم که اندر او به غیر غم																	
																1	4

ک	ذ	ر	ک	هی	ست	پُر	س	تم	ک	آن	د	رو	ب	غی	ر	غم					
یکی صلاى آشنا به رهگذر نمى زند																					
ی	ک	ص	لا	ی	آ	ش	نا	ب	رَه	ک	ذ	ن	م	ی	ز	ند					
دل خراب من دگر خراب تر نمى شود																					
د	ل	خ	را	ب	م	د	گ	خ	را	ب	ت	ن	م	ی	ش	ود					
که خنجر غمت ازین خراب تر نمى زند																					
ک	خ	ج	ری	غ	م	ا	زین	خ	را	ب	ت	ن	م	ی	ز	ند					
چه چشم پاسخ است ازین دریچه های بسته ات ؟																					
چ	چ	ش	م	پا	س	خ	ت	زین	د	ری	چ	ها	ی	ب	س	ت	ات				
برو که هیچ کس ندا به گوش کر نمى زند																					
ب	ر	و	ک	هی	چ	ک	ن	دا	ب	گو	ش	ک	ن	م	ی	ز	ند				
نه سایه دارم و نه بر ، بیفکنندم و سزاست																					
ن	سا	ی	دا	ر	م	ن	ب	ر	ب	ی	ک	ن	ن	د	م	س	زاست				
اگر نه بر درخت تر، کسى تبر نمى زند																					
ا	گر	ن	ب	ر	د	ر	خ	ت	ت	ر	ک	س	ی	ت	ب	ر	ن	م	ی	ز	ند
یک نمونه دیگر:																					
چه کرده ام به جای تو که نیستم سزای تو / نه از هوای دلبران بری شدم برای تو																					
(خاقانی)																					
این بیت را تقطیع می کنیم:																					
چه کرده ام به جای تو که نیستم سزای تو																					
چ	ک	د	ا	م	ب	ج	ا	ی	ت	و	ک	ن	ی	س	ت	م	س	ز	ا	ی	ت
نه از هوای دلبران بری شدم برای تو																					
ن	ا	ز	ه	وا	ی	د	ل	ب	ر	ا	ن	ب	ری	ش	د	م	ب	را	ی	ت	
برای آشنایی بیشتر با این وزن و تمرین بیشتر در تقطیع،																					
یک غزل از استاد لطیف ناظمی، شاعر معاصر افغانستان را تقطیع می کنیم:																					
عنوان غزل – غریب شهر بی نسب																					
برگرفته از مجموعه شعری «از باغ تاغزل»																					
به چکه چکه خون من، به ذره ذره تنم / دمیده عشق شهر من، تنیده مهر میهنم																					
اسیر قلعه های شب، غریب شهر بی نسب / شکسته بال بسته لب، منم منم منم منم																					
کجاست سرزمین من، امید واپسین من ؟ / بهار من، یقین من، هوای گوی و برزنم ؟																					
ز دست دیو انزوا، چرا نگریم ای خدا / نه سنگم و نه بی صدا، نه از تبار آهنم																					
قسم به جان تو وطن، شبانه در غم تو من / چو ابر گریه میکنم، چو رعد نعره میزنم																					
تو شهر و شهرزاد من، درخت سبز یاد من / تمام اعتیاد من، چسان دل از تو برکنم																					
به قطره قطره خون من دمیده یاد لانه ام / به حجره حجره تنم، تنیده مهر میهنم																					

تقطیع میکنیم:																	
16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1		
ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم		
به چکه چکه خون من، به ذره ذره تنم																1	1
ب	چک	ک	چک	ک	خو	ن	من	ب	ذر	ر	ذر	ر	بی	ت	نم		
توجه شود که چکه و ذره در اینجا چطور تقطیع شده اند																	
دمیده عشق شهر من، تنیده مهر میهنم																2	
د	می	د	عش	ق	شهر	ر	من	ت	نی	د	مهر	ر	می	ه	نم		
اسیر قلعه های شب، غریب شهر بی نسب																1	2
ا	سی	ر	قل	ع	ها	ی	شب	غ	ری	ب	شهر	ر	بی	ن	سب		
شگسته بال بسته لب، منم منم منم منم																2	
ش	کس	ت	با	ل	بس	ت	لب	م	نم	م	نم	م	نم	م	نم		
کجاست سرزمین من، امید واپسین من؟																1	3
ک	جا	ست	سر	ز	می	ن	من	ا	می	د	وا	پ	سی	ن	من		
بهار من، یقین من، هوای کوی و بر زم؟																2	
ب	ها	ر	من	ی	قی	ن	من	ه	وا	ی	کوی	ر	بر	ز	نم		
توجه شود که کوی و در اینجا چطور تقطیع شده است: کوی																	
زدست دیو انزوا، چرا نگریم ای خدا																1	4
ز	دس	ت	دی	و	ان	ز	وا	چ	را	ن	گر	ی	می	خ	دا		
نه سنگم و نه بی صدا، نه از تبار آهنم																2	
ن	سن	گ	مو	ن	بی	ص	دا	ن	از	ت	با	ر	آ	ه	نم		
قسم به جان تو وطن، شبانه در غم تو من																1	5
ق	سم	ب	جا	ن	تو	و	طن	ش	با	ن	در	غ	می	ت	من		
چو ابر گریه میکنم، چو رعد نعره میزنم																2	
چ	آب	ر	گر	ی	می	ک	نم	چ	رعد	د	نعره	ر	می	ز	نم		
تو شهر و شهرزاد من، درخت سبز یاد من																1	6
ت	شهر	ر	شهر	ر	زا	د	من	د	رخ	ت	سب	ز	یا	د	من		
تمام اعتیاد من، چسان دل از تو برکنم																2	
ت	ما	م	اع	ت	یا	د	من	چ	سان	د	ل	ت	بر	ک	نم		
به قطره قطره خون من دمیده یاد لانه ام																1	7
ب	قط	ر	قط	ر	خو	ن	من	د	می	د	یا	د	لا	ن	ام		
به حجره حجره تنم، تنیده مهر میهنم																2	
ب	حج	ر	حج	ر	ی	ت	نم	ت	نی	د	مهر	ر	می	ه	نم		

برمیگردیم به سلسله شماره 1:

سلسله شماره 1																A	
...	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2		1
	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—		U
	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	

از این سلسله بی پایان هجاهای شماره 1 تا 14 را انتخاب می کنیم، یک وزن دیگر حاصل میشود

سلسله اول	
وزن دوم	
نام عربی این وزن	تقطیع عروضی این وزن
؟	مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن فعل
تا کنون شعری به زبان فارسی دری به این وزن ندیده ام	
این وزن را در فهرست های موجود اوزان عروضی نیافته ام	

14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1		
—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U		
دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق		
یک نمونه															
مگو که عشق عاشقی شکار بندگیست															
به خار گل شکار شو که درس زندگیست															
تقطیع میکنیم:															
14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1		
—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U		
دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق		
مگو که عشق عاشقی شکار بندگیست															
گیست	د	بن	رُ	کا	ش	قی	ش	ع	قُ	عش	ک	گو	م		
به خار گل شکار شو که درس زندگیست															
گیست	د	زن	س	در	ک	شو	ر	کا	ش	کل	ر	خا	ب		

به منظور استخراج کردن وزن دیگر، برمیگردیم به سلسله شماره 1:

سلسله شماره 1																A	
...	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2		1
	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—		U
	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم		ق
از این سلسله بی پایان هجاهای شماره 1 تا 12 را انتخاب می کنیم، یک وزن یا یک بحر دیگر حاصل میشود																	

سلسله اول	
وزن سوم	
تقطیع عروضی این وزن	نام عربی این وزن
مفاعله مفاعله مفاعله	رجز مثنی مخبون

12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1		
—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U		
دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق		
<p>نمونه</p> <p>فغان ز جغد جنگ و مرغوی او</p> <p>شاعر: ملک الشعرا بهار</p> <p>چند بیت از این قصیده را می آوریم و تقطیع می کنیم:</p> <p>فغان ز جغد جنگ و مرغوی او / که تا ابد بریده باد نای او بریده باد نای او و تا ابد / گسسته و شکسته پر و پای او ز من بریده یار آشنای من / کز او بریده باد آشنای او چه باشد از بلای جنگ صعبتر؟ / که کس امان نیابد از بلای او شراب او ز خون مرد رنجبر / وز استخوان کارگر، غذای او</p>													
فغان ز جغد جنگ و مرغوی او												1	1
او	ی	وا	غ	مر	ک	جن	د	جغ	ز	غان	ف		
که تا ابد بریده باد نای او												2	
او	ی	نا	د	با	د	ری	ب	بد	ا	تا	ک		
بریده باد نای او و تا ابد												1	2
بد	ا	تا	و	او	ی	نا	د	با	د	ری	ب		
گسسته و شکسته پر و پای او												2	
او	ی	پا	و	پر	ت	کس	ش	وو	ت	سی	ک		
ز من بریده یار آشنای من												1	3

ز	من	بُ	ری	دَ	یا	رِ	آ	شِ	نا	یِ	من		
کز او بریده باد آشنای او												2	
کَ	زو	بُ	ری	دَ	با	دِ	آ	شِ	نا	یِ	او		
چه باشد از بلای جنگ صعبتر؟												1	4
چَ	با	شَ	دَز	بَ	لا	یِ	جَن	گ	صع	ب	تر		
که کسی امان نیابد از بلای او												2	
کِ	کسی	اَ	مان	نَ	یا	بَ	دَز	بَ	لا	یِ	او		
شراب او ز خون مرد رنجبر												1	5
شَ	را	بِ	او	زِ	خو	نِ	مِ	دِ	رَن	ج	بِر		
وز استخوان کارگر، غذای او												2	
وَّ	زس	ت	خوا	نِ	کا	ر	گر	غِ	ذا	یِ	او		

گام چهارم

به منظور استخراج کردن وزن دیگر، برمیگردیم به سلسله شماره 1:

					سلسله شماره 1														
...	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	A		
	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U			
	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق			
از این سلسله بی پایان هجاهای شماره 1 تا 8 را انتخاب می کنیم، یک وزن یا یک بحر دیگر حاصل میشود																			

سلسله اول	
وزن چهارم	
تقطیع عروضی این وزن	نام عربی این وزن
مفاعیل مفاعیلن	؟
تا کنون شعری به این وزن ندیده ام	
این وزن را در فهرست های موجود اوزان عروضی نیافته ام	

8	7	6	5	4	3	2	1	
—	U	—	U	—	U	—	U	
دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	
بخشی از یک سروده ناتمام								

به یاد دارم به باغ شبی که جشن غنچه بود لبان تو به نور ماه به چشم آسمان صاف هزار بار خوب تر هزار بار شوخ تر ز برگ سرخ لاله بود لبم پُر از ترانه بود ...							
تقطیع میکنیم							
به یاد دارم به باغ							
ب	یا	د	دا	ر	مت	ب	باغ
شبی که جشن غنچه بود							
ش	بی	ک	جش	ن	غن	چ	بود
لبان تو به نور ماه							
ل	با	ن	تو	ب	نو	ر	ماه
به چشم آسمان صاف							
ب	چش	م	آ	س	ما	ن	صاف
هزار بار خوب تر							
ه	زا	ر	با	ر	خو	ب	تر
هزار بار شوخ تر							
ه	زا	ر	با	ر	شو	خ	تر
ز برگ سرخ لاله بود							
ز	بر	ک	سر	خ	لا	ل	بود
لبم پُر از ترانه بود							

در زبان فارسی دری از اوزانی که از این سلسله به دست می آیند، زیاد شعر و ترانه سروده نشده، یا اینکه من خبر ندارم.

تقطیع مکمل این خواندن جاویدانی از فلم انارکلی تقدیم دوستان میشود. لینک زیر فعال است و دوستان میتوانند این خواندن را بشنوند.

<http://www.youtube.com/watch?v=P5QRTZN4Qh4&feature=share>

12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	
دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	
yeh zindagi usi ki hai						یہ زندہ گی اسی کی ہی						
jo kisi ka ho gaya						جو کسی کہ ہو گیا						
pyaar hi mein kho gaya						پیار ہی می کو گیا						
12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	
دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	
						یہ زندہ گی اسی کی ہی						
						جو کسی کہ ہو گیا						
						پیار ہی می کو گیا						
yeh zindagi usi ki hai						یہ زندہ گی اسی کی ہی						
از ہجای اول آغاز میشود			ہی	ک	سی	ا	گی	د	زن	ی		
از ہجای دوم آغاز میشود			یا	ک	ہو	ک	سی	ک	جو			
از ہجای دوم آغاز میشود			یا	ک	کو	م	ہی	ر	پیا			
sunaa rahii hai daastan,						سونا رہی ہی داستان						
shamaa mere mazaare kii						شما میری مزار کی						
fiza mein bhii khile rahii,						فزا می بی کیلی رہی						
ye kalii anaare kii						یہ کلی انار کی						
ise mazaare mat kaho,						اسی مزار مت کہو						
ye mahal hai pyaare kaa						یہ محل ہی پیار کا						
			نان	س	دا	ہ	ہی	ر	نا	س		
			کی	ر	زا	م	ری	م	ما	ش		
			ہی	ر	لی	ک	بی	م	زا	ف		
			کی	ر	نا	ا	لی	ک	یہ			
			ہو	ک	مت	ر	زا	م	سی	ا		
			کا	ر	پیا	ہ	حل	م	یہ			
ai zindagii ki shaamo aa,						یہ زندگی کی شام آ						
tujhe gale lagaauun main						تجی گلی لگاؤ می						
tujhii mein dubo jaauun main						تجی می دوب جاؤ می						

jahaan ko bhuule jaauun main	جهان کو بول جاو می							
bas ek nazar mere sanam,	بسک نظر میری صنم							
alvidaa	الوداع							
alvidaa...	...الوداع							
	آ	م	شا	ک	گی	د	زن	یَ
	می	و	گا	ل	لی	ک	جی	نُ
	می	و	جا	ب	دو	م	جی	ت
	می	و	جا	ل	بو	ک	هان	ج
	نم	ص	ری	م	ظر	ن	سک	ب
					داع	و	ال	

گام پنجم

																	A
سلسله شماره 1																	
∞	...	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	
		—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U
		دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق
برای ساختن وزن دیگر از این سلسله بی پایان، هجاهای شماره 2 تا 16 را انتخاب می کنیم، یک وزن حاصل میشود																	

سلسله اول	
وزن پنجم	
نام عربی این وزن	تقطیع عروضی این وزن
؟	فاعلن مفاعلن مفاعلن مفاعلن

15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1		
—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—		
دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم		
توجه شود که هجای آغازین، یک هجای دراز است.																
شب بر آسمان چو غنچه ستارگان شگفت																
شب	ب	را	س	مان	چ	غن	چ	یی	س	تا	ر	گان	ش	گفت	1	
شد خیال روی یار من شگفته از نهفت																
شد	خ	یا	ل	رو	ی	یا	ر	من	ش	گف	ت	از	ن	هفت	2	

یک نمونه دیگر
آغاز یک سروده ناتمام

درسِ دل شنو چو حرف نو بیاوری

شعار کن برادری

مُحبت و برابری

بگذر از هوای کینه، طرد کن نفاق

روز و شب بزن به دیو جهلِ خود قفاق

به سوی نور کن شتاب

بشو تو پورِ آفتاب

15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1		
—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—		
دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم		
<p>درسِ دل شنو چو حرف نو بیاوری</p> <p>شعار کن برادری</p> <p>مُحبت و برابری</p>																
		ری	و	یا	ب	نو	ف	حر	چ	نو	ش	دل	س	در		
		ری	د	را	ب	کن	ر	ع	ش							
		ری	ب	را	ب	تو	ب	حب	م							
<p>بگذر از هوای کینه، طرد کن نفاق</p> <p>روز و شب بزن به دیو جهلِ خود قفاق</p> <p>به سوی نور کن شتاب</p> <p>بشو تو پورِ آفتاب</p>																
		فاق	ن	کن	د	طر	ن	کی	ی	وا	ه	رز	ذ	بگ		
		فاق	ق	خُد	ل	جه	و	دی	ب	زن	ب	شب	ز	رو		
		تاب	ش	کن	ر	نو	ی	سو	ب							
		تاب	ف	آ	ر	پو	ن	شو	ب							

ساختن اوزان دوباره از سلسله اول

سلسله شماره 1																A	
∞	...	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3		2

		—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U	—	U		
		دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	ق		
از این سلسله بی پایان، هجاهای شماره 2 تا 8 را انتخاب و آن را تکرار میکنیم																			
		7	6	5	4	3	2	1	7	6	5	4	3	2	1				
		14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1				
		—	U	—	U	—	U	—	—	U	—	U	—	U	—				
		دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم	دم	ق	دم	ق	دم	ق	دم				
<p>وزنی درست میشود که دو پاره شده است</p> <p>هجاهای 1 تا 7 تکرار میشوند</p> <p>خصوصیت اوزان دوپاره این است که در زبان فارسی، در هجای آخری بخش اول (در این نمونه هجای هفتم) پس از هجای دراز میتوان یک یا دو صامت آورد. در اوزان دوپاره، پس از خواندن پاره اول میتوان مانند آخر مصراع، توقف کرد.</p> <p>نمونه</p>																			
		14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1				
پاسبان شب کجاست، بی زبان و بی خدا																			
		دا	خ	بی	ن	با	ز	بی	جاست	ک	شب	ن	با	س	پا				
درس زندگی بیار، گریه می کند صدا																			
		دا	ص	ند	ک	می	ی	گر	یار	ب	گی	د	زن	س	در				
آمدی که بار خویش، بر سرم بیاوری																			
		ری	و	یا	ب	رم	س	بر	خیش	ر	با	ک	دی	م	آ				
بار دست و پای دوست، بر سرم بسی نکوست																			
		کوست	ن	سی	ب	رم	س	بر	دوست	ی	پا	ت	دس	ر	با				

درباره این سلسله گفتنی های دیگر نیز دارم. اما باید این درس را به پایان رسانم و به دوستان تقدیم کنم. شمار زیادی از دوستان منتظر هستند.

از دوستان انجمن وزن شعر و ترانه خواهش میکنم که در صفحه مربوط فیس بوک

ابراز نظر کنند:

پیشنهاد کنند،

تبصره بنویسند،

انتقاد کنند.

انجمن وزن شعر و ترانه باید **جاده دو طرفه** باشد!